GAZETA KRAKOWSKA

Nro 89.

Z Krakowa dnia 5 Listopada 1823 Roku we Srodę.

Z Warszawy d. 27 Października.

Rocznica Urodzin Nayiaśnieyszey Cesarzowey Maryi Federowney obchodzoną była dnia wczorayszego w Stolicy Królestwa Polskiego z iak naywiększą uroczystością. W godzinach rannych odbyło się nabożeństwo w Kaplicy Zamkowey w obecności Jego Cesarzewicowskiey Mości Wielkiego Xiążęcia *Konstantego*, i nayznakomitszych osób woyskowych, tudzież w Kościele Metropolitalnym S. Jana, gdzie w obecności JO. Xięcia Namiestnika, Władz Rządowych i licznie zebranego ludu, JW. Skarszewski Biskup Lubelski, odprawił uroczyste nabożeństwo za iak naydłuższe lata i powodzenie tey drogiey ludom Monarchini. Tegóż dnia na pokoiach u J. Ces. Mci Wielkiego Xiążęcia znaydował się JO. Xiążę Namiestnik Krolewski, tudzież pierwsi Urzędnicy cywilni i woyskowi, składaiący Mu nayżyczliwsze powinszowania w dniu tym powszechney radości. Wieczorem dane było w teatrze narodowym bezpłatne widowisko dla ludu, a wieczorem miasto oświecono.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego &c. &c. &c.
XIĄZĘ NAMIESTNIK KROLEWSKI
w Radzie Stanu.

Uznawszy potrzebę rychłego ukończenia zamiany wszelkich dziesięcin w kraiu i chcąc przyspieszyć skutek dekretów Nayiaśnieyszego Pana z dnia 18 Marca, z dnia 25 Czerwca 1817, i z dnia 8 Stycznia 1822 r. na przełożenie Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia publicznego postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Do ukończenia zamiany dziesięciu w całym kraiu wedle dekretów Nayiaśn: Pana z dnia 18 Marca 1817, 25 Czerw: 1817, i z dnia 8 Stycznia roku zeszłego, oznaczamy termin naypóźniey na dzień 1 Czerwca 1825 roku.

Artyk: 2. Nieprzystępuiący w tym przeciągu czasu do zamiany, ani usprawiedliwiaiący zwłoki w tey mierze uważani będą, iako życzący sobie pozostać przy oddawaniu dziesięcin takich, iakie dotychczas oddawali, a po dniu 1 Czerwca 1825 r. nie będą mogli używać Kommissarzy do robienia układów, an

udawać się do Dziekanów dla zawierania dobrowolney ugody; tylko za poprzedzaiącem dozwoleniem właściwey Kommissyi Rządowey, uzyskaniem przez Kommissyią Woiewódzką.

Art: 3. Kommissyia Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia publicznego co do dziesięcin duchownych, Kommissyia Skarbu co do dziesięcin Skarbowych, a Kommissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi co do dziesięcin Gminnych, polecą Kommissyiom Woiewódzkim czuwać, iżby zachodzić mogące mieyscowe trudności do uskutecznienia zamiany dziesięcin były uprzątnione, mianowicie zaś włościanie życzący sobie przystąpić do takowey zamiany, a doznaiący od kogo bądź przeszkody, udawać się mogą z swemi w tey mierze przełożeniami bezpośrednio do r czonych Kommissyy Rządowych, które obowiązane będą bez żadney zwłoki rzecz załatwić.

Art: 4. Zalecamy mianowicie Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu, aby w tym terminie wszelkie układy o dziesięciny w dobrach Korony, Narodowych i Skarbowi powróconych stósownie do Art; 12 dekretu Nayiaśnieyszego Pana z dnia 18 Marca 1817 r. niezawodnie były ukończone.

Dopełnienie niniejszego postanowienia Naszego, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczone, Kommissyiom Rządowym, w czem do którey należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney, dnia 30 Września 1823 r.

(podpisano) *Zaiączek.*

Minister Wyznań i Oświecenia
(podpisano) Stanisław *Grabowski.*
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*
Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*
Zgodno z Wypisem:
W zastępstwie Ministra Sprawiedliwości Radca Stanu,
M. Woźnicki.
Za Sekretarza Jeneralnego,
Szef Bióra K. *Hoffmann.*

Od granic Hiszpańskich d. 16 Października.

Podług naynowszych z Katalonii doniesień zbliżaią się i w tey prowincyi rzeczy do szczęśliwego ukończenia. Wszystkie warowne miasta, które osadzaią dotąd konstytucyyne woyska, oświadczyły iż oczekuią tylko rozkazu N. Krola Hiszpańskiego do otworzenia bram. Gubernator nawet Barcelony, Jenerał Rotten, chociaż go Mina odmawiał, dał podobnąż odpowiedź ostatniemu naszemu do niego wysłańcowi Jenerałowi Berge. Działa nasze i woyska były zresztą w gotowości do przymuszenia tey twierdzy przez śmiały attak do kapitulacyi.

Dziennik Goniec Francuzki pisze, iż zakład officerów woyska wiary rozwiązany został i zostawiono im do wyboru albo wrócić do domów albo wniyść w szeregi celnych żołnierzy, co wielkie pomiędzy niemi nieukontentowanie sprawiło. Stało się to, iak zapewniaią, z powodu zamordowanego przez nich we wsi Ampourdalin ogrodnika Barret, który uciekłszy pod Lers schwytany został, i podczas nocy postawiono głowę iego przed oknami żony, co oburzyło całą wieś i powstała.

Nad Ebro zakładane są magazyny.

Z Madrytu d, 15 Października.

D. 8 b. m. o godzinie 11 przed południem wystrzały z dział i odgłos wszystkich dzwonów w Sewilli zapowie ziały przybycie NN. Królestwa i ich Rodziny. Na placu Aertiana oczekiwało na NN. Królestwo 200 ochotników, którzy pod wspaniałą tryumfalną bramą zaprowadzili Ich do pałacu, w którym przyiętemi zostali przez Ministr. Saez, Papiezkiego Nuncyusza z iego sekretarzem, Margr. Talaru, (Kr. Francuzkiego Posła z iego sekretarzem Vielcastel,) Hr. Brunetti (Ces. Austryiackiego Posła,) P. Royer (Kr. Pruskiego Posła) Hr. Bulgary, (Ces. Rossyyskiego Posła,) Hr. Sambin (Kr. Sardyńskiego Posła,) i P. Wiedermann (Kr. Saskiego Posła;) daley przez Jenerała kapitana prowincyi Józefa Maria Carraial i wszystkich Królewskich urzędników, którzy nie śmieiąc do Kadyxu iechać w Sewilli pozostali. D. 9 odśpiewane zostało w Metropolitalnym kościele Sewilskim uroczyste *Te Deum* i Rodzina Królewska złożyła potem śmiertelnym szczątkom i szpadzie Sgo Ferdynanda pobożne uszanowanie. W południe wszystkie władze przypuszczone zostały do ucałowania ręki Królewskiey, a Kapituła tamteysza miała zaszczyt, iż naypierwszą stawiona była przed J. K. Mcią. Urządzone w wieczór oświecenie miasta raczyła Rodzina Królewska obeyrzeć i okazana przy tey sposobności radość ludu, który ustawicznie otaczał powóz J. K. Mci, dowiodła iak dalece w Hiszpanach w korzenione iest mniemanie, że Królowie nadanemi są od Boga. Miasto kazało także wybić ieden złoty, a trzy miedziane różney wielkości medale; na wszystkich znayduie się na odwrotney stronie popiersie Królewskie z napisem: „Sewilla swoiemu Królowi i Panu, Ferdynandowi VII.„ na pierwszey zaś dwie tarcze; iedna z 3 liliami, a druga z herbami Leony i Kastylii, z napisem: Niepodzieloney Królewskiey władzy w r. 1823 przywróconey.„ D. 10 Xże Angouleme przeieżdzaiący przez Sewillę do Carmona, przyięty tam był z naywiększym zapałem i od Rodziny Królewskiey odebrał nayrzetelnieysze dowody wdzięczności.

Wyrokiem Królewskim pod d. 4 b. m. w Xeres wydanym oddalonemi z Madrytu są wszyscy, którzy podczas rewolucyi sprawowali cywilne lub woyskowe urzędy, i wezwanemi są do żądania paszportów. — Mówią także o uwięzieniu pozostałych w Kadyxie członków rewolucyynego rządu. — Hr. Onate, Xiążęta Altamira, Abrantes, Medinaceli, Xiężna Benavente, Margrabiowie Alcaniz, Santa Cruz, Villa Salerna, Villa Franca i Xże Anglona, maią bydź oddzielnemi wyrokami na wygnanie skazanemi. — Madryt złożyć ma 6 mill. Fr. kontrybucyi.

D. 6 wydał J. K. M. w Lebria wyrok następuiącey osnowy: Gdy pomyślę o Miłosierdziu Naywyższego, który wyrwawszy mnie wszechmocną ręką z wielu niebezpieczeństw, wrócił wiernym moim poddanym, nie mogę iak tylko z drżeniem wspomnieć o bezbożnych zbrodniach, których dopuścili się zuchwalcy względem Swiętości Boga. Sługi religii byli prześladowanemi i padali ofiarami, czci godny Następca S. Piotra znieważony, kościoły zeszpecone i zbu-

czone, S. Ewanielia nogami zdeptana, a Święte Hostyie, drogi ten zakład, który Jezus Chrystus po swey wieczerzy na dowód swey miłości i naszego zbawienia nam zostawił, na powietrze wyrzucone zostały! Dusza moia nie miałaby pokoiu, gdybyśmy po wróceniu mnie kochanym moim poddanym nie zanosili Bogu błagalnych ofiar, aby raczył ziemię Hiszpańską z wielkiego skalania oczyścić. Dla tego postanowiłem, aby w wszystkich mieyscach moiego państwa trybunały, junty i wszystkie korporacyie błagały Wszechmocnego o łaskę dla naszego narodu, i aby Arcybiskupi, Biskupi, Wikaryusze jeneralni i wszyscy Xięża w swoich mieyscach odbywali missyie, dla wykorzenienia, co ich iest obowiązkiem, wszelkich przewrotnych i kacerskich nauk. Wszyscy duchowni, którzy służyli bezbożney fakcyi, maią bydź z naywiększą ostrością w klasztorach osadzonemi i trzymanemi. — (Podpisano ręką Królewską.)

O losie Ballasterosa, o którym rozmaite biegaią wieści, wiemy tylko dotąd, że J. K. M. wyznaczył mu na tymczasowe mieszkanie aż do dalszego rozporządzenia Granadę. Korpus iego zwinięty został bez trudności. Morilla zaś zatwierdził Król w powierzonym mu przez Rejencyią dowodztwie.

Riego nie był przed Sąd woyskowy stawiony, ale oddany iest pod Sąd cywilny.

Gubernator Ciudad Rodrigo zawarł z Karolem Odonnel formalny rozeim aż do nadeyścia rozkazu J. K. Mci, podczas którego niewolno żadney stronie czynić przygotowań do obrony lub attaku; obie strony przyrzekły wspierać się przez ten czas wzaiemnie w potrzebach.

J. K. M. udzielił Xciu Angouleme i Xciu Carignan ordery Złotego Runa.

W Araniuez czynione iuż są przygotowania na przyięcie N. Króla, dzień iednak iego przyiazdu nie iest ieszcze oznaczony; zapewne nastąpi dopiero w połowie Listopada. Gwardyia Francuzka wyruszyła ztąd do Andaluzyi, z czego wnoszą prędkie przybycie Króla.

Z Paryża d. 20 Października.

Główna nasza kwatera znaydowała się ieszcze d. 5 b. m. w Puerto Santa Maria, d. 6 przybyła do Xeres, d. 7 do Lebria, d. 8 do Abrera, d. 9 do Alcala de Guadaira (o 2 godziny drogi od Sewilli) d. 11 do Carmona po niżey Sewilli, a d. 12 do Fuente del Conde. Dalsze poruszenia woysk naszych, a zwłaszcza korpusu Bourka tak są urządzone, iż razem z J. Królewicowską Mcia Xięciem Angouleme do Madrytu przybędą. W tymże celu Jenerał Larochejaquelin, który niedawno pod Navel - Morel w Estramadurze odniosł ieszcze świetne zwycięztwo, udał się do Toledo, gdzie znaydować się tylko będzie o 15 godzin drogi od Madrytu. Tymczasem Hr. Ambrugeau przybył iuż z gwardyią Królewską do Kadyxu, zkąd skoro flotta w żywność opatrzoną zostanie, uda się na powrót do Francyi.

O byłem Ministrze Stanów, Jenerale San Miguel, który po złożeniu Ministerstwa został naczelnikiem głównego sztabu Miny w Barcelonie, biegały na końcu Września rozmaite wieści. Urzędowy rapport Marszałka Lauriston doniosł o iego poymaniu, lecz zacho-

dziła ieszcze o tem wątpliwość. Tymczasem Marszałek Lauriston przysłał pod d. 2 Października drugi urzędowy raport z Saragossy, który zbił tę wątpliwość i zawiera co następuie:

San Miguel wyszedł d. 23 Września w nocy z około 3000 piechoty i 400 jazdy z Tarragony i udał się przez gory do Leridy, gdzie d. 26 stanął. Baron Eroles i Jenerał Tromelin szli za niem i zaięli stanowisko w okolicy Balaguer i Camacosa nad rzeką Segre. Jenerał Capape, który z Królewsko - Hispańskiemi woyskami w Fraga w Arragonii stał, odebrał rozkaz bycia do drogi w gotowości, a Jenerał Santos - Ladron stojący w Tamarita uwiadomiony był o pochodzie woysk z Nawarry, które d. 23 Września opuściły Pampelonę i z nim się złączyć miały. San Miguel miał nietylko zamysł zmocnić osadę Leridy, ale chciał także Urgel i Figueras posiłkować, i wyruszył d. 23 z Leridy; ale poddanie się Figueras i mnogość woysk, które przeciw niemu wystawione były, zmusiły go do powrotu do Leridy i piechota iego nie opuściła potem tey twierdzy. Marszałek Lauriston rozkazał w tymże czasie iednemu pułkowi póyść z Pampelony do Huesca, a iedna brygada jazdy i iedna piechoty udały się do Saragossy; brygadą jazdy dowodził Jenerał Chastellux, a piechotą Jenerał Pecheux. D. 5 Października przybył sam Marszałek Lauriston do Saragossy, i dowiedział się, że jazda San Miguel znayduie się ieszcze w otwartem polu, przeszła za rzekę Cinca i Capape tylko i Santos - Ladron bronią iey nazad przeprawy. Okoliczność tą mogła nam do opanowania Leridy bardzo bydź pomocną, co też było głownym naszem celem, i z tego powodu dywizyia Pecheux udać się musiała przez Monzon naprzód, dla uderzenia razem na San Miguel. Złączył się z nim naczelnik urywkowey kupy Barbes, pleban z Monzon, z 60 jazdy, która kwatery swoie miała w Leridzie. Dywizyia Pecheux stanęła d. 7 w wieczór w Polonillo i Villaries, a nieprzyiaciel cofnął się do Barbastro, i pod Santa Lecina, Alcolea i Chalamera usiłował zawsze przeprawić się na powrót za Cinca; ale wszędzie stały woyska Santos - Ladron i musiał udać się do Castelfollit i Xixena. W nocy przeprawił się za rzekę Alcanadre, udaiąc, iakoby szedł do Husca, ale stanął we wsi Salillas. Jenerał Chastellux wyruszył z 400 jazdy z Villaries, ale gdy przybył do Salillas, już San Miguela nie zastał. Szedł za nim bez przerwy drogą do Granen. Przednia iego straż posłyszała nakoniec przed Trameced, że nieprzyiaciel w tey wsi wypoczywa. Tymczasem Jenerał Capape złączył się z Chastelux. Poiedynczo musiała się nasza konnica z przykrey gory spuszczać, i gdy wysłane naprzod huzary przybyły na równinę, zastały nieprzyiacielską liniią w dobrym szyku i przez licznych strzelców zasłonioną. Nasze huzary nim ieszcze inne uszykowały się hufce, rzuciły się na nieprzyiaciela, i z obu stron zostało kilku ludzi zabitych i ranionych; z naszey strony padł także ieden porucznik. Ale zaraz potem Pułkownicy Burgraff i Taudons tak dzielnie uderzyli na nieprzyiaciela, iż zupełnie go porazili. Wszystkie iego tabory i 80 jeńców dostało się w nasze ręce. Miał 50 ludzi zabitych i tak nagle w nieładzie uciekał, iż o godzinę drogi

niepodobna go było dognać. Ulewa popsuła gorzyste drogi do nie przebycia, i sprzymierzone Francuzko-Hiszpańskie woyska spocząć musiały w okolicy Polinillo. Tymczasem Jenerał Capape ścigał ciągle nieprzyiaciela i bataliony ochotników, które przybyły do nas przez Fraga, przyłożyły się do zupełnego zniszczenia nieprzyiaciela. Oprócz poymanych, pomiędzy któremi sam San Miguel ciężko raniony, znayduie się dwoch iego podwładnych officerów. Dwoch porucznikow poległo z naszey strony, a 7 ludzi było ranionych. Capape przyprowadził z wolna do 200 brańców; prawie żaden z nieprzyiacioł nie dostał się za rzekę Cinca. Nakoniec Jenerał Castellux po wielu usiłowań schwytał także w iedney wsi Naczelnika zbroyney kupy Barbes z 5 jezdcami. On i San Miguel przywiezionemi zostali do Saragossy.

Szlachetne cele Francuzkiego wtargnienia do Hiszpanii, które Xżę Angouleme w swey odezwie woysku swoiemu, Hiszpanii i światu zapowiedział, zupełnie dopełnionemi zostały, i Poseł Francuzki przy Królu Hiszpańskim, Margr. Talaru, gdy d. 2 Października miał zaszczyt stawionym bydź przed J. K. Mcią, miał zupełne prawo powiedzieć: "W. K. Mość powrócony iesteś miłości ludu Twoiego. Hiszpaniia posiada znowu przedmiot swey wierności i cała Europa pogląda z zaufaniem na przyszłe rządy W. K. Mci. Wszystkie serca wznoszą do Boga dzięki i pałaią miłością ku wysokiey Królewskiey Rodzinie, którą Opatrzność przeznaczyła na pociechę narodu. Francuzi i Hiszpanie równemi ożywieni są uczuciami dla swych Władców, i uważaią się za ieden naród dla zapewnjenia szczęścia swoiego."

D. 16 przebiegł Angielski goniec z rozkazem do P. A'Court, aby udał się do N. Króla Hiszpańskiego.

Od 4go Października ustała zupełnie w Passagos morowa choroba.

Minister woienny, Marszałek Xżę Belluny, o którym mowiono, iż udaie się na czas nieiaki do swych dóbr, mianowany został rozporządzeniem Królewskiem w mieysce Margr. Caraman Posłem przy Ces. Austryiackim Dworze w Wiedniu, a na iego mieysce Jenerał porucznik Damas, Par Francyi, Ministrem woyny; nim ostatni przybędzie, kierować wydziałem woiennym ma Jeneralny dyrektor woiennego Ministerstwa, Jenerał porucznik Hr. Coetlosquet.

Xżę Taleyrand i Xiądz Montesquiou złożyli przed onegday J. K. Mości swoie uszanowanie.

Deputacyia od miasta Paryża, na czele którey znaydował się Prefekt Sekwany, Hr. Chabrol, złożyła J. K. Mci d. 17 b. m. powinszowanie względem szczęśliwie ukończoney woyny przeciw rewolucyionistom Hiszpańskim, i prosiła oraz o pozwolenie przyięcia uroczyście Wysokiego Zwycięzce Xcia Angouleme przy iego powrocie. J. K. M. odpowiedział: czuię się bardzo poruszonym na uczucia, które mi dobre moie miasto Paryż wynurza. Nie mogło mi dać większego dowodu swey przychylności, jak przez oddanie hołdu temu Xciu, którego chętnie moim nazywam synem, który iest chwałą Francyi i pociechą mey starości. Chociaż sam nie będę się mógł na tey uroczystości znaydować, serce

moie dzielić ią iednak będzie.

Dziennik Sternik pisze, że Angielski Poseł, P. Stuart, podczas radosnego obchodu zdarzeń w Kadyxie domu swego nie oświecił i nie znaydował się na żadnych z tego powodu odbywanych uroczystościach.

Jan Majo, Grek z Zante, który od 20 lat mieszkał w Marselii, wyiechał ztamtąd z swoim synem Temistoklesem do Paryża i Londynu.

Rozeszła się niedawno wieść, która nas niepotrzebnym strachem przeraziła, o wysadzeniu na powietrze prochowni w Charleville, wszczęła się ztąd, iż świecący meteor pęknął w tey okolicy, bez uczynienia iednak żadney szkody.

Pisma nasze wyliczaią teraz osoby, które Xże Angouleme z powodu zdarzeń w Hiszpanii na wyższe stopnie posunął i orderami zaszczycił.

Z Londynu d. 17 Października.

Gazeta Dworska przeszłego wtorku zawiera urzędowe doniesienie P. Nayler o przywdzianiu na N. Króla Portugalskiego d. 24 z. m. orderu podwiązkowego.

N. Król bawi ciągle w Windsor i przeieżdza się codziennie z swoim orszakiem.

P. Canning poiechał w przeszły poniedziałek na 2 lub 3 dni do Hr. Bathurst do Cirenuacester, a ztamtąd odwiedzić chce Hr. Morley w Saltrum.

Bank postanowił pożyczać pieniędzy na pewną hypotekę. — Wczoray zrobiony został obrachunek z papierów Angielskich i nie wielka pokazała się względem ich ceny różnica. Zaś względem zagranicznych żadna; ale mało ich kupowano.

Rząd nasz oznaymił, iż dla opieki naszego handlu wyszle do południowey Ameryki Konsulów. Do Mexyku i miasta tegóż nazwiska przeznaczony iest jeneralny Konsul; do Vera-Cruz i Acapulco Konsul; do Kolumbii w Santa Fe de Bogata jeneralny Konsul, a do Laguaira, Maracaibo, Kartageny i Panama Konsul; do Rio de la Plata jeneralny Konsul; do Buenos-Ayres Vicekonsul, a do Montevideo Konsul; do Chili w Valpairoso jeneralny Konsul i dwóch Vicekonsulów; do Peru w Lima jeneralny Konsul i dwóch Vicekonsulów.

Z Demerary piszą pod d. 1 Września, iż iak tylko w plantacyiach wschodniego brzegu wybuchnęły zaburzenia niewolników Murzynów, Gubernator nasz, Jenerał major John Murray, ogłosił połączoną osadę Demerara i Essequibo d. 19 Sierpnia w stanie woyny i wydał nazaiutrz odezwę, w którey oznamił niewolnikom Murzynom, że tylko ci doznawać będą postanowionych przez Rząd J. K. Mci ulepszeń stanu swoiego, którzy panom swoim będą posłusznemi i wiernemi. Uzbroieni pikami i częścią fuzyiami Murzyni żądali naprzód, aby w tygodniu nie robili więcey iak dni 3, a panowie okrywali ich i żywili iak dotąd, potem skupili się w liczbie do 1500, ale przez oddziały 2go fizylerów pułku, 1go zachodnio-indyyskiego i kraiową milicyią pod dowództwem podpołkownika Leahy rozpędzonemi lub poymanemi zostali z zabiciem ich do 400. Gdy potem Pan Edmondstone wysłany do nich został poddali się. Sąd woienny czyni

ciągle badania, które ważne daią wyiaśnienia. Spisek nie był prędzey iak na dwie godziny przed wybuchnieniem odkryty Demerarę liczącą 5851 kobiet i 71,880 niewolników byłby na drugie St. Domingo zamienił. Trzech białych ludzi zostało uwięzionych i papiery ich zabrano. — Z Barbadoes przybył tam woienny okręt z woyskiem.

Listy z południowey Ameryki donoszą co następuie: W Vera-Cruz czuć się dało d. 27 Lipca mocne trzęsienie ziemi; domy znacznie uszkodzone zostały, ale przecież żaden się nie zawalił. Wychodzące tam dzienniki piszą za toleranciyią. — Rząd Buenos-Ayres wydał 3 wyroki tyczące się umowy, przez którą ten rząd obowiązał się nakłonić inne kraie do przystąpienia do ligi powszechney. Pierwszym mianowany iest P. Alzaga pełnomocnikiem przy Rządach Chili, Peru i Kolumbii; drugim Jenerał Heras kommissarzem przy ziednoczonych kraiach rzeki Plata; trzecim kommissarz do Paraguaiu, dla nakłonienia wszystkich tych kraiów i prowincyy do przystąpienia do przedugodney umowy pod d. 4 Lipca.

— Dnia 18. —

Do Lorda Strangford do Stambułu posłane zostały ważne pisma, w skutku których Dywan postanowił, iż na przyszłość Tureccy żołnierze nie będą konwoiować Angielskich okrętów na morze czarne przeznaczonych, tudzież nie będą więcey przetrząsane.

Tuteysi przyiaciele konstytucyynych Hiszpanów nie mogą się uspokoić, iż Kadyx poddał się bez wystrzału. Z tem wszystkiem pokładaią ieszcze nieco nadziei w Jenerale Mina, który zdaie im się bydź z wszystkich konstytucyynych dowodców nayzręcznieyszym, nayśmielszym i naystalszym. Ciekawi bardzo są iak postąpi, gdy doydzie go rozkaz Króla Ferdynanda, aby Francuzom otworzył bramy Barcelony.

O Naczelniku głownego sztabu Xcia Angouleme, Jenerale Guilleminot, zawieraią pisma nasze wiadomość następuiącą: Guilleminot iest rodowitym Niderlandczykiem i ma teraz lat 50 Gdy Niderlandy odpadły z pod Austryiackiego panowania, wszedł w służbę Francuzką. Ponieważ trzymał z Moreau, wpadł zatem 1804 roku w niełaskę u Napoleona; lecz w następnym roku wezwany znowu do służby został. W r. 1808 walczył w Hiszpanii, w r. 1812 odznaczył się w woynie przeciw Rossyi, a w następnym roku za odniesione pod Dessau zwycięztwo mianowany był jenerałym dywizyi. Jest on naydoświadczeńszym i nayuczeńszym officerem w woysku Francuzkiem. Pracuie także nad opisem kampaniy, w których znaydował się przez cały czas rewolucyi.

Głoszą tu, iż Francuzi posłali szypko płynący okręt z doniesieniem o uwolnieniu Króla do Teneryfy, Kuby i południowey Ameryki, i wezwaniem tych prowincyy do poddania się Królowi.

Jedna z tuteyszych Gazet zaprzeczaiąc Paryzkiem doniesieniom o spokoynym stanie Portugalii, twierdzi, iż w Lizbonie tyle niespokoynych głów uwięziono, że zwyczayne więzienia na ich pomieszczenie nie wystarczaią.

DODATEK
DO № 89
GAZETY KRAKOWSKIEY

z Krakowa Dnia 5 Listopada 1823 Roku we Srodę.

Ze Lwowa d. 25 Października.

N. Cesarz Jmć, naymiłościwszy Pan nasz, obrawszy sobie w powrocie do Wiednia Przemyśl za pierwszy nocleg, Rzeszów za drugi, Bochnią za trzeci a Białę pod Bielskiem za czwarty w tey prowincyi, d 22 b. m. nad rankiem przeiechał szczęśliwie granicę Galicyyską. Wszędzie, gdzie się N. Pan w tey drodze zatrzymywał, dawał posłuchanie obywatelom do niego pośpieszaiącym.

Dziś także wyiechał ztąd do Wiednia Xiążę Merternich, Kanclerz Stanu, Dworu i Domu J. C. K. Ap. Mci a kilkoma dniami wprzody opuścili miasto nasze C. Ross. Minister Sekretarz Stanu w sprawach zewnętrznych Hr. Nesselrode i C. K. Jenerał Porucznik Tatitszew, powracaiąc na Brody do Rossyi.

N. Pan raczył uwolnione mieysce Vice-Starosty Bukowińskiego nadać nayłaskawiey pierwszemu Cyrkularnemu Kommissarzowi w Jaśle Janowi Niteckiemu w nagrodę iego wieloletnich dobrych usług.

Z Tryiestu d. 12 Października.

" Korrespondent nasz na Korfu (wyraża Augszburgska Gazeta powszechna) przysłał nam doniesienia następuiące o wyprawie flotty Tureckiey przeciw Morei:,, " Ottomańska flotta, składaiąca się z 90 różney wielkości okrętów, pod dowództwem kapitana Baszy Jopal, zaledwo przed Stambułem podniosła kotwice, gdy W. Sułtan Mahmud przybył na fregatę Kapitana Baszy i życzył mu pomyślnego powodzenia. Zaraz potem kilku zagranicznych Posłów odwiedziło Kapitana Baszę, i polecali mu, aby nietylko wspierał bandery ich narodów, iako żyiących w przyiaźni z Wysoką Portą, ale nadto okazywał łagodność i ludzkość, które są cechą wielkiey iego duszy. Jopal puścił się zaraz potem pod żagle, zawiozł w Negreponcie obleżonym Turkom chleb i oliwę, i zapalił 4 wsie, które od Greków opuszczonemi były. Po tym czynie krążył między Missolungi li Patras, zarzucił kotwice pod Patras, wysadził do Pastopirgo między tym zamkiem i Lepanto leżącego mieysca woy-

ska, które przez Greków pobite zostały i zaledwo szczątki ich potrafił na swoie okręty zabrać. Potem do odnogi Koryntskiey popłynął, dla zapomożenia osady tey warowni i miasta woyskiem i potrzebami. Lecz i to drugie usiłowanie nie lepiey poszło iak pierwsze, bo Grecy uderzyli na wysadzone woyska, pobili i przeznaczone do Koryntu potrzeby zabrali. Cztery razy tentował Kapitan Basza wylądowanie na pomoc tey twierdzy, i cztery razy z wielką ludzi stratą usiłowania iego zniszczone zostały. Na odnodze Koryntskiey pełno pływało zwłoków, na którą wyrzucane także były w znaczney liczbie zwłoki umieraiących codziennie na flocie na morowe powietrze, i mieszkańcy Missolungi niechcąc zdrowia swoiego wystawiać na niebezpieczeństwo wstrzymali się od rybołowstwa. W takiem położeniu rzeczy i po zwątpieniu dopełnienia ułożonego planu, postanowił Kapitan Basza oddalić się z swą flottą, zostawiwszy przed Patras 15 okrętów, ponieważ nie dostawało mu ludzi do ich uprowadzenia, i na końcu Sierpnia obrócił swóy bieg ku Dardanellom.,,

Z Liworna d. 5 Października.

Podług listów z Stambułu wielkie zachodziło tam nieukontentowanie z postępowania Kapitana Baszy i wysłanych przeciw Grekom Wodzom. Pierwszy ma zaraz bydź za powrotem do odpowiedzi pociągnionym. Przeciw Baszy Skutary, który dał się pobić pod Agrafa, zachodzi szczególnieysze rozjątrzenie, i iak mówią iest do Ssambułu powołany. Porta mimo niepomyślnych z Grecyi doniesień, zamyśla wszelako nowe czynić usiłowania. Część woyska, które dotąd walczyło przeciw Persom w Armenii, przybydź ma do Stambułu, a ztamtąd przeciw Grekom pociągnąć. Jnni twierdzą, iż to woysko przeznaczone iest na osadę Stambułu, ponieważ oddalić ztamtąd chcą Janczarów. — Jbrahim Basza powołany iest z mnieyszey Azyi; iego korpus z którym odciągnął do Brussy, ma znowu w Buiukdere stanąć. Dodaią, iż z powrotem Jbrahima połączone iest rozwiązanie Janczarskich korpusów.

Z Minchen d. 12 Października.

Imieniny N. Krola obchodzone tu są dziś z naywiększą uroczystością.

Jego Królewicowska Mość Następca tronu Pruskiego odiechał dzis z Nimfenburga na powrot do Berlina. J. Królewicowska Mość przez ukształcony swóy umysł i niewymuszoną uprzeymość pozyskał wszystkich serca, którzy mieli zaszczyt zbliżyć się do niego.

N. Królowa poiechała dziś do Bruchsal, dla odwiedzenia chorey swey siostry Xiężney Amalii Badeńskiey. — N. Król zaś z Królewicem Karolem i Królewnami zaszczyci dzisiay obecnością swoią wyścigi konne na łącę S. Teressy

— Dnia 14. —

Tuteyszy Nuncyusz Papiezki, Xże Serra di Casano, dał wczoray wielki obiad z powodu koronacyi Papieża Leona XII. W wieczór pałac Nuncyatury był wspaniale oświecony. Uroczystości z tego powodu trwać będą 3 dni.

Jego Królewicowska Mość Następca tronu Pruskiego raczył obu Akademikom, Doktorowi Spix i Doktorowi Martius, w dowód swoiego zadowolnienia z ich Brazyliyskiego zbioru i złożonego mu niedawno dzieła o Brazylii, doręczyć kazać brylantowe pierścienie.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

robione w Obserwatoryum Astronomicznem Uniwersytetu Jagiellonskiego, *w Miesiącu Listopadzie roku 1823.*

Dzień	Wysoko: Baromet:			Stan Thermometru			Hygrometr	Wiatr	Stan Atmosfery.
	rano	po poł:	wieczr:	rano	po poł:	wieczr:	rano pop: wie:	ran: p.p. w.	
1.									
2.	27.2,4	27.3,0	27. 3,5	† 8	† 12	† 8	91° 87° 99.	S.NE.NE.	desz.poch.poch.
	27.3,5	27. 3,6	27. 3,8	†	† 10	† 8	100. 85. 98	NENENE.	poch. — desz.
3.	27.6,4	27.7,4	27.,7,6	† 3	† 9	† 6	95. 58. 80.	NOSONO	pog. pog. pog.

W miesiącu Listopadzie Xiężyc naydaley ziemi dnia 9; nayblizey dnia 20. — Nów dnia 2 o godzinie 11 m. 0 w wieczór. — Pierwsza kwadra d. 10 o godzinie 12 m. 11 w wieczór. — Pełnia d. 18 o godz: 11 m. 44 rano. — Ostatnia kwadra d. 25 o godzinie 4 m. 52 rano.

Dnia 14 Listopada 1823 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.		2. Zł. gr.		3. Zł. gr.		4. Zł. gr.	
— *Pszenicy*	12	15	12	—	11	15	10	5
— *Zyta*	8	15	8	—	7	—	6	15
— *Jęczmienia*	7	—	6	15	6	—	5	15
— *Owsa*	4	6	3	24	—	—	—	—
— *Jagieł*	20	—	19	—	18	—	17	—
— *Grochu*	10	—	9	—	8	—	7	—
— *Rzepaku*	17	—	16	—	15	—	—	—

W Gdańsku dnia 24 Października.

Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Pszenicy	od	Złp.	160	do	210
Żyta	—	—	100	—	119.
Jęczmienia	—	—	80	—	86.
Owsa	—	—	60	—	66.
Grochu	—	—	110	—	120.

Bieg Pieniędzy

W Krakowie d. 7 Października.

Czer:Zł:Holl:monetą Courant Złp.	20 gr.	10
detto Cesarski . . . . . —	20 —	3
Fryd. Pruskie . . . . . . —	35 —	—
Louidor . . . . —	37 —	—
20to frankówki . . . . . . —	33 —	—
Szeiny Wiedeńskie za 100 . —	276 —	—
Złoty ryński-Szeinami . . —	1 —	28

LOTERYIA KRAIOWA.

W 158 Ciągnieniu d. 5 Listopada r. b. w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

76. 77. 64. 62. 34.

Przyszłe 59 Ciągnienie dnia 12 Listopada r. b. przypada.

Teatr Narodowy.

Jutro we Czwartek d. 6 b. m. daną będzie Komedya w 3 aktach, pod nazwiskiem: *Zmyślone Niewiniątko.* — Którą poprzedzi Komedyo-Opera w 1 akcie, pod nazwiskiem: *Słomiany Człowiek, czyli Teatr w Sochaczewie.*

W Niedzielę zaś dnia 9, dana będzie Opera bufo w 2 aktach, pod nazwiskiem: *Cerulik Wieyski,* którą poprzedzi Komedya w 1 akcie wierszem oryginalnie w języku polskim napisana, pod nazwiskiem: *„Zrzędność i Przekora.*

UWIADOMIENIE.

Przybyła tu zwierzętarnia przez krótki czas pokazywana będzie w Sali domu murowanym Pana Lubowieckiego na Kleparzu pod Nrem 4. Jako to: Dwa Egipskie Krokodylle i ieden Brazyliyski, tak zwany *Antilope* czyli rogaty koń, biały Niedźwiedź z Nowey Zemli, Cyberański kot z Brazylii, Marlbourg, Colitriches, Mangabay, czarny Saioux, biały Sai, czyli piszcząca Małpa, Maimon, dwa Cesarskie Orły z pozłacanemi dziobami, Zuraw, 4 stopy wysoki, Sęp Egipski, zielona Papuga i wiele innych gatunków rzadkich zwierząt. — Zwierzętarnia ta zaszczycona była odwiedzeniem przez N. Cesarza Austryiackiego i N. Króla Neapolitańskiego w Wiedniu d. 19 Maia r. b. N. Króla Pruskiego w Berlinie. N. Króla Bawarskiego w Minchen, i N. Króla Saskiego w Dreznie. — Właściciele rzadkich tych zwierząt polecaią się względom Prześwietney Publiczności i upraszaią o łaskawe odwiedzenie.

Advinent, Oyciec i Syn.

W powyższym domu są także do widzenia Anatomicznie zrobione w Florencyi z wosku Figury *Adama* i *Ewy* w naturalney wielkości, wystawiaiące wewnętrzną budowę ciała ludzkiego, które tak doskonale podług natury są zrobione, iż zdaie się iakoby im tylko mowy i ruchu brakowało.

DONIESIENIA.

Komornik Sądowy uwiadomia Publiczność, iż dnia 25 Listopada 1823 o godz: 9 ranney w Domu pod L. 71 na Kleparzu przy ulicy Długiey sytuowanym, odbędzie się w drodze exekucyi przez publiczną licytacyią wydzierżawienie na rok ieden stancyy 4 z komnatą, piwnicami, staynią i wozownią; maiący chęć licytowania na powyższym mieyscu i terminie licytacyi w Vadium Złp. 20, zaopatrzeni znaydować się zechcą. — W Krakowie d. 4 Listopada 1823 r.

J. Slodkowski, Kom.

Dnia 11 Listopada r. b. 1823 i następnych dni b. m. i r. o godzinie 9 ranney, a o 3 z południa w Krakowie przy ulicy Grodzkiey w domu pod L. 37 odbędzie się licytacyia publiczna w drodze exekucyi Sądowey zajętych ruchomości, iako to: mebli, bielizny, srebra, faiansu, stolarszczyzny, miodu do picia starego. — Po którey wydzierżawione będą dochody kamienicy iedney przy ulicy Grodzkiey Nro 37; drugiey przy ulicy Mikołayskiey Nro 632, tudzież Dworka na Wesołey pod Nrem 271 sytuowanych. Życzący sobie zalicytować tak ruchomości, iako i dochody na oznaczony czas i mieysce przybydź zechcą. — W Krakowie dnia 31 Października 1823 roku.

T. Jarzyński, Kom: Sąd:

W dniu 11go Listopada r. b. o godzinie 10 przed południem w Krakowie przedmieściu Wesoła przy ulicy Lubicz w Kancelaryi Komornika niżey podpisanego pod Nrem 196 wynaięte zostaną na rok ieden przez publiczną licytacyią lub z wolney ręki mieszkania niżey wyrażone, iako to:

w Krakowie przy Ulicy Grodzkiey:

1) w Kamienicy pod Nrem 28 pierwsze piętro.
2) ditto ditto ditto Izba na tył okna.
3) ditto pod Nrem 29 Sklep na dole.
4) ditto ditto ditto Trzecie piętro.

Otrzymuiący mieszkanie obowiązany będzie przypadaiący czynsz kwartalny anticipando przy wynaięciu do rąk Komornika zapłacić. — W Krakowie dnia 3go Listopada 1823 roku.

Jacek Kawecki, Kom: Sąd.

Pewny Obywatel wystawiwszy Dom Zaiezdny nowo wymurowany w Przedmieściu Miasta Krakowa na Smoleńsku w Gminie 9tey pod Nro 211 dla wygody Publiczney, uwiadomia Prześwietną Publiczność, iż Materyału iako to: Cegły dobrze wypaloney, tudzież Wapna gaszonego i Skalistego cząstkowo lub hurtem każdego czasu za pomierną cenę dostać można. — Życzący sobie nabydź tych artykułów, zechcą się udać do Właściciela w mieyscu wspomnionym.